

47. ముహమ్మద్ సూరా

సరిశయం

ఇది మదీనా కాలానికి చెందిన సూరా. ఇందులో మొత్తం 38 ఆయతులు ఉన్నాయి. కొత్తగా ఏర్పడిన బలహీనమైన ముస్లింరాజ్యంలో పౌరులకు బలమైన నైతిక, సామాజిక ఆచారాలు నేర్పడం ఈ సూరాలో ప్రధానంగా కనబడుతుంది. ఈ సూరాలోని 2వ ఆయత్లో ప్రవక్త ముహమ్మద్ (సఅసం) ప్రస్తావన వచ్చింది. దానినే ఈ సూరాకు పేరుగా పెట్టడం జరిగింది. ప్రవక్త ముహమ్మద్ (సఅసం) దేవుని చిట్టచివరి ప్రవక్త అనీ, ఆయన సత్యాన్ని తీసుకు వచ్చారని, ఆయన సందేశం మానవాళిని రుజుమార్గంపై నడుపుతుందని ఈ సూరా స్పష్టం చేసింది.

విశ్వాసాన్ని, స్వేచ్ఛను కాపాడుకోవడానికి, అల్లాహ్ మార్గంలో పోరాడడం, త్యాగాలు చేయడం, దానధర్మాలు చేయడం గురించి ఈ సూరా ముఖ్యంగా బోధించింది. అల్లాహ్ ధర్మం కోసం అసత్యానికి ఒడిగట్టిన వారితో పోరాడాలని ఈ సూరా చెప్పింది. విశ్వాసులకు దేవుని సహాయం, విజయం లభిస్తాయని ఈ సూరా హామీ ఇచ్చింది. పరలోకంలో విశ్వాసులకు స్వర్గ వనాలు లభిస్తాయన్న హామీ కూడా ఈ సూరాలో ఇవ్వడం జరిగింది. ఆ స్వర్గవనాల్లో సెలయేర్లు ఉంటాయి. ఆ జలాలు ఎన్నడూ కలుషితంకావు. పాల నదులు ఉంటాయి. వాటి రుచి ఎన్నడూ మారదు. తేనె నదులు, మద్యం నదులు ప్రవహిస్తుంటాయి. అక్కడ అన్ని రకాల ఫలాలు లభిస్తాయి. దేవుని క్షమాభిక్ష ప్రాప్తమవుతుంది.

ఇందులో విశ్వాసులకు, అవిశ్వాసులకు సంబంధించిన భేదాన్ని కూడా ఉదాహరణ పూర్వకంగా చెప్పడం జరిగింది. విశ్వాసులు స్వర్గవనాలను, దేవుని కారుణ్యాన్ని పొందడానికి అల్లాహ్ను ఆరాధిస్తారు. కాని అవిశ్వాసులు తమ మనోకాంక్షలను మాత్రమే ఆరాధిస్తారు. చివరకు నరకాగ్నికి చేరుకుంటారు. వారు ప్రపంచంలోనే తమ జీవితాన్ని అనుభవిస్తారు. జంతు వుల మాదిరిగా తింటారు.

సత్యాన్ని తిరస్కరించి నాశనమైన గత జాతులకు పట్టిన గతిని కూడా అవిశ్వాసులకు గుర్తుచేయడం జరిగింది. అంతేకాదు, ఈ సూరాలో కపట విశ్వాసం కలిగిన వారి గురించిన ప్రస్తావన కూడా వచ్చింది. కపట విశ్వాసులు అన్యమనస్కంగా ఇస్లాంను అనుసరిస్తారు. ఎల్లప్పుడు ద్వంద్వ ప్రమాణాలు పాటిస్తూ ఉంటారు. వారు ముస్లిములుగా నటిస్తూ ఉంటారు. ఇస్లామ్ను నాశనం చేయడానికి కుట్రలు పన్నుతూ ఉంటారు. వారి హృదయాల్లో చెడు తిష్టవేసుకుని ఉంది. వారి మాట, వారి నడవడి వారిని భ్రష్టు పట్టిస్తుంటాయి.

47. ముహమ్మద్ (స) సూరా

అవతరణ : మదీనా ఆయతులు : 38

అపార కరుణామయుడు, పరమ కృపాశీలుడైన
అల్లాహ్ పేరుతో

1 ఎవరయితే తిరస్కార వైఖరిని అవలంబించి, (ప్రజలను) అల్లాహ్ మార్గంలో పోకుండా ఆపారో¹ వారి కర్మలను అల్లాహ్ వృధా చేసేశాడు.²

2 మరెవరయితే విశ్వసించి, సత్కార్యాలు చేశారో, ముహమ్మద్ (స)పై అవతరింపజేయబడిన దానిని కూడా విశ్వసించారో³ - యదార్థానికి తమ ప్రభువు తరపునుంచి వచ్చిన సత్యం అదేను - అల్లాహ్ వారి

سُورَةُ مُحَمَّدٍ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

① الَّذِينَ كَفَرُوا وَاصْطَادُوا وَعَنْ سَبِيلِ اللَّهِ أَضَلَّ أَعْمَالَهُمْ

وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَآمَنُوا بِمَا نُزِّلَ عَلَى مُحَمَّدٍ

◆ ఈ సూరాకు గల మరో పేరు 'అల్ ఖితాల్' (యుద్ధం).

1. ఇంతకీ ఈ తిరస్కారులు ఎవరు? వీళ్లు మక్కా అవిశ్వాసులని కొందరు భావించగా, గ్రంథం కల ప్రజలని మరికొంతమంది అభిప్రాయపడ్డారు. కాని ఈ పదం సర్వ సామాన్యమైనది. అల్లాహ్ ను కాదన్నవారంతా ఈ కోవలోకి వస్తారు.
2. ఈ వాక్యానికి రెండు అర్థాలున్నాయి. ఒకటి : దైవప్రవక్త (సఅసం)కు వ్యతిరేకంగా కుట్రలు పన్నిన వారందరి కుట్రలను అల్లాహ్ తిప్పికొట్టాడు. వాటి దుష్ఫలితాలను వాళ్ల నెత్తిపీదే రుద్దాడు. రెండు : ఈ తిరస్కారులలో కొంతమంది మంచివారు, దయార్థ్రహృదయులు కూడా ఉండేవారు. ఉదాహరణకు : బంధువుల హక్కును ఇవ్వటం, ఖైదీల విడుదలకు ప్రయత్నించటం, అతిథి మర్యాద చేయటం, కాబా గృహానికి సేవలందించటం, హజ్ యాత్రకు వచ్చిన వారికి సేవలు చేయటం - ఇవన్నీ చాలా గొప్ప పనులే. కాని ఈ సత్కార్యాలకుగాను వారికి పరలోకంలో ఎలాంటి పుణ్యఫలం ప్రాప్తించదు. ఎందుకంటే విశ్వాసం (ఈమాన్) లేని సత్కర్మలు నిష్ఫలం, నిరర్థకం.
3. ముహమ్మద్ (సఅసం)పై అవతరించిన దైవవాణిని - అంటే దివ్య ఖుర్ఆన్ ను - విశ్వసించటం కూడా ఈమాన్ (విశ్వాసం)లో అంతర్భాగమే అయినప్పటికీ, దీని ప్రాముఖ్యతను మరింత స్పష్టపరిచే ఉద్దేశంతో అది ప్రత్యేకంగా ప్రస్తావించబడింది.

పాపాలను వారి నుంచి దూరం చేశాడు. ⁴
వారి పరిస్థితిని చక్కదిద్దాడు. ⁵

3 ఇలా ఎందుకు జరిగిందంటే ⁶
అల్లాహ్ ను తిరస్కరించిన వారు అసత్యాన్ని
అనుసరించగా, విశ్వాసులేమో తమ
ప్రభువు నుండి వచ్చిన సత్యాన్ని అనుసరిం
చారు. ఇలాగే అల్లాహ్ మానవులకు వారి
స్థితిగతులను తెలియపరుస్తాడు. ⁷

4 మరి మీరు అవిశ్వాసులను (రణ
రంగంలో) ఎదుర్కొన్నప్పుడు వారి మెడ
లపై వ్రేటు వేయండి. ⁸ వారిని బాగా

① وَهُوَ الْعَلِيُّ مِنَ رَجَائِكُمْ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَأَصْلَهُم بِالْهَمِّ

ذَلِكَ بِأَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا اتَّبَعُوا الْبَاطِلَ وَأَنَّ الَّذِينَ آمَنُوا

② اتَّبَعُوا الْعَلِيَّ مِنَ رَجَائِكُمْ كَذَلِكَ يَقْرَبُ اللَّهُ لِلنَّاسِ أَمْثَالَهُمْ

فَإِذَا قَاتِمُ الَّذِينَ كَفَرُوا فَاصْرَبُوا الرِّوَابِ حَتَّىٰ إِذَا آتَيْنَاهُم

4. అంటే అల్లాహ్ ను విశ్వసించకముందు చేసిన తప్పిదాలు, పొరపాట్లు క్షమిస్తాడు. “ఇస్లాం తనకు పూర్వమున్న పాపాలన్నింటినీ తుడిచిపెట్టేస్తుంది” అన్న ప్రవక్త (స) వారి ప్రవచనం ఈ సందర్భంగా గుర్తుంచుకోదగినది. (సహీహ్ అల్ జామె అన్ సగీర్ - అల్ బానీ).

5. అంటే వారిని దుర్మార్గం నుంచి కాపాడి సన్మార్గాన నడిపించాడు. ఒక విశ్వాసి పాలిట అత్యంత గొప్ప సంస్కరణ, దిద్దుబాటు ఇదే. సిరిసంపదల ద్వారా దేవుడు వారి ఆర్థిక పరిస్థితిని మెరుగుపరిచాడన్న భావం సరైనది కాదు. ఎందుకంటే ప్రతి విశ్వాసికి ‘సిరి’ లభించదు. అదలావుంచితే కేవలం ప్రాపంచిక సిరిసంపదలొక్కటే మెరుగైన స్థితికి ప్రతీక కావు. పైగా ఈ సిరిసంపదలు ఒక్కోసారి కలతలకు, కల్మషాలకు కారణభూతమవుతుంటాయి. అందుకే అంతిమ దైవప్రవక్త (స) వారు ఇబ్బడి ముబ్బడిగా వచ్చివడే ‘సిరి’ని ఇష్టపడలేదు.

6. తిరస్కారులకు పట్టిన దుర్గతికి, విశ్వాసుల పురోగతికి ప్రధాన కారణం ఇక్కడ చెప్పబడింది. అసత్యం ఎంత ఆర్భాటం చేసినా చివరకు సత్యమే జయిస్తుంది.

7. తిరస్కారులకు పట్టిన దుర్గతి నుండి ప్రజలు తమను కాపాడుకోవటానికి, సత్యమార్గాన్ని అవలంబించి గొప్ప సాఫల్యం పొందటానికి అల్లాహ్ ఈ స్థితిగతులను ప్రజల ముందుకు తీసుకువస్తుంటాడు.

8. ఇరు వర్గాల ప్రస్తావన అనంతరం ఇప్పుడు అవిశ్వాసులతోనూ, ఒడంబడిక జరగకుండా ఉన్న గ్రంథవహులతోనూ ధర్మయుద్ధం చేయమని ఆదేశించటం జరిగింది. చంపమని చెప్పేబదులు మెడలపై వ్రేటువేయమని చెప్పటం గమనార్హం. దుష్టశిక్షణ, శిష్టరక్షణ విషయంలో ఎలాంటి తడబాటుకు, మమకారానికి తావీయరాదన్న భావం అందులో ఇమిడి ఉంది. (ఫత్ హుల్ ఖదీర్).

అణచిన తరువాత గట్టిగా బంధించండి.⁹ పిదప మీరు వారిని (పరిహారం తీసుకోకుండా) వదలిపెట్టి మేలు చేసినా లేక పరిహారం పుచ్చుకుని వదలినా (అది మీ ఇష్టం).¹⁰ యుద్ధం ఆయుధాలను పడవేసే దాకా¹¹ (ఈ పోరు సాగాలి). (అజ్ఞాపించబడినది మాత్రం) ఇదే.¹² అల్లాహ్ గనక తలచుకుంటే (స్వయంగా) తానొక్కడే ప్రతీకారం తీర్చుకునేవాడు.¹³ కాని మీలో

فَتُدُّوهُمُ وَالْوَالِدَاتُ وَالْأُمَّهَاتُ وَإِنَّمَا لِلذَّكَاءِ عَلَى تَعَمُّدِ الْحَرْبِ
 أَوْ رَاهَاةِ ذِكِّكَ وَلَوْ يَشَاءُ اللَّهُ لَنُنصِّرَنَّ مِنْكُمْ وَلِوَالِدِكُمْ
 لِيُبَلِّغُوا بَعْضَكُمْ بَعْضًا وَالَّذِينَ قَتَلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ

9. అంటే రణరంగంలో శత్రువులను ఓడించే విషయంలో ఏమాత్రం అజాగ్రత్త పనికిరాదు. వారిని చిత్తుచిత్తుగా ఓడించాలి. లొంగిపోయిన శత్రు సైనికులను మాత్రం వెంటనే అదుపులోకి తీసుకోవాలి. వారిని నిర్బంధించటానికి కట్టుదిట్టమైన చర్యలు తీసుకోవాలి.
10. 'మన్నన్' (**مَنَّانٌ**) : అంటే వారివద్ద ఎలాంటి నష్టపరిహారం పొందకుండానే వదలివేయటం. అది మేలు చేయటం క్రిందికి వస్తుంది. ఒకవేళ ఆ యుద్ధఖైదీల నుంచి కొంత పరిహారాన్ని తీసుకున్నా తప్పులేదు. ఆయతులో దీన్ని 'ఫిదాఅన్' (**فِدَاءٌ**) గా పేర్కొనటం జరిగింది. పరిస్థితుల స్వరూపాన్నిబట్టి - ఇస్లాం మరియు ముస్లింల విస్తృత ప్రయోజనాలను దృష్టిలో పెట్టుకుని - ఖైదీల పట్ల వ్యవహారం చేసే స్వేచ్ఛ మీకు ఇవ్వబడింది.
11. అంటే యుద్ధవిరమణ జరిగే వరకూ లేక శత్రువు పరాజయంపాలై మీతో సంధిచేసుకునే వరకూ లేక పీడన అంతమైపోయేవరకూ లేక ఇస్లాం ఆధిక్యత పొందేవరకూ మీరు వెనుకంజవేయకూడదు - ప్రతిఘటన కొనసాగుతూనే ఉండాలి. అయితే ఈ ఆయతు రద్దు అయిందని, చంపటం వినా మరో పరిస్థితి మిగిలిలేదని కొందరు భాష్యకారులు అభిప్రాయపడ్డారు. కాని నిజానికిది రద్దు కాలేదు. పై నాలుగు విషయాలలో దేనినయినా అవలంబించే అధికారం ఆయా కాలాల నాయకులకు ఉంటుంది. అంటే అవిశ్వాసులను హతమార్చినా లేక నిర్బంధించినా లేక ఖైదీలలో కొందరినిగానీ అందరినిగానీ ఊరకే వదలివేసినా, లేక పరిహారం పుచ్చుకుని వదిలినా - అది అతని విజ్ఞతపై ఆధారపడి ఉంటుంది (ఫత్హుల్ ఖదీర్).
12. అంటే - మీరు అలాగే చేయండి అని భావం.
13. అల్లాహ్ అవిశ్వాసులను తుదముట్టించి లేక వారిని ఆపదకు లోనుచేసి ఉండేవాడు. మీరు వారితో తలపడవలసిన పరిస్థితి వచ్చేదే కాదు. కాని దేవుడు మీ నిజాయితీని పరీక్షించదలిచాడు.

ఒకరిని ఇంకొకరి ద్వారా పరీక్షించాలన్నది ఆయన అభిమతం. ¹⁴ అల్లాహ్ మార్గంలో చంపబడినవారి కర్మలను ఆయన వృధా కానివ్వడు. ¹⁵

﴿لَنْ يُجِزَلَ الْعَالَمُ﴾

5 ఆయన వారికి సన్మార్గం చూపుతాడు. వారి పరిస్థితిని చక్కదిద్దుతాడు. ¹⁶

﴿سَيَهْدِيهِمْ وَيُصْلِحُ بَالَهُمْ﴾

6 వారికి (ముందుగా) తెలిపివున్న స్వర్గంలో ప్రవేశం కల్పిస్తాడు. ¹⁷

﴿وَيُدْخِلُهُمُ الْجَنَّاتِ لَدُونِهَا لَهُمْ﴾

7 విశ్వసించిన ఓ ప్రజలారా! మీరు గనక అల్లాహ్ కు సాయం చేస్తే ఆయన మీకు సాయం చేస్తాడు. ¹⁸ మీ పాదాలకు నిలకడను ఇస్తాడు. ¹⁹

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّ مَثْوَاكُمْ لَدُونَ اللَّهِ بِمَا كُنتُمْ تَعْبُدُونَ﴾

﴿أَقْدَامَكُمْ﴾

14. అంటే తన మార్గంలో పోరాడటానికి సిద్ధంగా ఉన్నవారెవరో ఆయన చూడదలిచాడు. వారికి పుణ్యఫలం ప్రసాదించదలిచాడు. శత్రువులను మట్టి కరిపించిన ఘనతను వారికి ఇవ్వదలిచాడు.
15. అంటే వారికి లభించవలసిన పుణ్యఫలాన్ని సురక్షితంగా ఉంచుతాడు.
16. స్వర్గానికి గొనిపోయే మార్గాన్ని వారికొరకు సులభతరం చేస్తాడు. సత్కార్యాలను ఇతోధికంగా చేసే సద్బుద్ధిని వారికి వొనగూతాడు.
17. ఆనాడు ఈ పుణ్యాత్ములకు ఎవరూ దారి చూపాల్సిన అవసరం ఉండదు. స్వర్గంలో తమ తమ నివాస స్థలాలకు వారు స్వయంగా చేరుకుంటారు. ఒక హదీసు ద్వారా కూడా ఈ విషయానికి సమర్థన లభిస్తోంది. మహనీయ ముహమ్మద్ (సఅసం) ఈ విధంగా ప్రబోధించారు: “ఎవరి చేతిలో నా ప్రాణం ఉందో ఆ శక్తిమంతుని సాక్షిగా! ఒక స్వర్గవాసికి ప్రపంచంలో తన ఇంటిదారి తెలిసిన దానికంటే ఎక్కువగానే స్వర్గంలోని తన నివాసమార్గాలు తెలిసి ఉంటాయి” (సహీహ్ బుఖారీ-కితాబురిఖాఖ్).
18. అల్లాహ్ కు సాయం చేయటమంటే దైవధర్మ ఉన్నతికి తోడ్పడటమని భావం. ఎందు కంటే ఆయన ఇక్కడి ఒనరులను బట్టి తన ధర్మం యొక్క సేవను తన దాసుల చేతనే చేయించుకుంటాడు. విశ్వాసులైన దైవదాసులు దైవధర్మాన్ని రక్షిస్తారు. దాని పరివ్యాప్తికై కృషిచేస్తారు. అప్పుడు అల్లాహ్ వారికి సహాయపడతాడు. అవిశ్వాసులపై, అసత్యవాదులపై వారికి విజయాన్ని ప్రసాదిస్తాడు. మహాప్రవక్త (సఅసం) ప్రియ సహచరుల విషయంలో ఈ వాగ్దానం అక్షరాలా నిజమయింది. వారు ధర్మం కోసం అంకితం కాగానే అల్లాహ్ అడుగడుగునా వారికి అండగా నిలిచాడు. వారు ధర్మ

8 మరెవరయితే తిరస్కార వైఖరిని అవలంబించారో వారికి వినాశం తప్పదు. అల్లాహ్ వారి కర్మలను వృధా చేసేస్తాడు.

9 అల్లాహ్ అవతరింపజేసిన వస్తువును వారు ఇష్టపడకపోవటం చేత²⁰ ఈ విధంగా జరిగింది. అందుకే అల్లాహ్ (కూడా) వారి కర్మలను నిష్ఫలం చేశాడు.²¹

10 ఏమిటి, వారు భూమిలో సంచరించి, తమకు పూర్వం గడచిన వారికి పట్టిన గతేమిటో గమనించలేదా?²² అల్లాహ్ వారిని సమూలంగా తుడిచిపెట్టేశాడు. తిరస్కారులకు ఇలాంటి శిక్షలే ఉంటాయి.²³

① وَالَّذِينَ كَفَرُوا فَتَعَسَا لَهُمْ وَالْوَالِدَاتُ

① ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ كَرِهُوا مَا أَنْزَلَ اللَّهُ فَأَحْبَطَ أَعْمَالَهُمْ

أَفَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا وَيَفْقَهُوا أَنَّا

① مِنْ قَبْلِهِمْ دَرَمَرْنَا لُكُفْرَهُمْ لِيَكْفِرُوا بِمَا

సంస్థాపనం చేయటం వల్ల దేవుడు కూడా ప్రపంచాన్ని వారి పాదాక్రాంతం చేశాడు. వేరొకచోట చెప్పబడినట్లు - తనకు తోడ్పడే వారికి అల్లాహ్ తప్పకుండా తోడ్పడతాడు" (అల్ హజ్ - 40).

19. ఇంతకీ 'పాదాలకు నిలకడ' ఎక్కడ? యుద్ధరంగంలో అని కొందరు అభిప్రాయపడగా ఇస్లాం ధర్మంపై నిలకడ అని మరికొందరు వ్యాఖ్యానించారు. పరలోకంలో - పులీసరాత్ పై - అడుగులు తడబడకుండా దేవుడు స్థిరత్వాన్ని ప్రసాదిస్తాడని మరికొంత మంది వ్యాఖ్యానించారు. మొత్తానికి ధర్మమార్గంలో దేవుడు వారి పాదాలకు స్థిరత్వాన్ని ఇస్తాడనేది మాత్రం వాస్తవం.

20. అంటే దివ్యఖుర్ఆన్ ను, విశ్వాసాన్ని (ఈమాన్ ను) వారు సహించలేకపోయారు.

21. వారు చేసిన ఎన్నో పనులు స్వతహాగా మంచిపనులే అయినప్పటికీ 'విశ్వాసం' (ఈమాన్) లోపించినందువల్ల వారికి పుణ్యఫలం దక్కకుండా చేశాడు.

22. ఆయా జాతుల చిహ్నాలన్నీ వారి ప్రాంతాలలో మిగిలి ఉన్నాయి. దివ్య ఖుర్ఆన్ అవతరణ కాలంలో గతించిన కొన్ని జాతుల పట్టణాలు శిథిలావస్థలో ఉండేవి. వారు (అరబ్బులు) ఆ ప్రాంతాల మీదుగా రాకపోకలు జరిపేటప్పుడు ఆ శిథిలాలను చూసి గుణపాఠం నేర్చుకోవాలని ఇందులో సూచించబడింది.

23. మక్కాకు చెందిన అవిశ్వాసులకు హెచ్చరికగా ఇలా అనబడింది. మీరు గనక విశ్వసించకపోతే గతించిన అవిశ్వాసులకు పట్టిన దుర్గతే మీకూ పట్టనున్నదని చెప్పటం దీని ఉద్దేశం.

11 విశ్వాసులకు అల్లాహ్ కార్యసాధకునిగా ఉండటం వల్లనూ, అవిశ్వాసులను ఆదుకునే వాడెవడూ లేకపోవటం వల్లనూ ఈ విధంగా జరిగింది. ²⁴

12 నిశ్చయంగా అల్లాహ్ విశ్వసించి, సత్కార్యాలు చేసిన వారిని క్రింద కాలువలు ప్రవహించే (స్వర్గ) వనాలలో ప్రవేశింపజేస్తాడు. ఇకపోతే తిరస్కార వైఖరిని అవలంబించినవారు; వారు (అదేపనిగా ప్రాపంచిక) ప్రయోజనాలను జుర్రుకుంటున్నారు. పశువులు మెక్కి నట్లుగా మెక్కుతున్నారు. ²⁵ మరి సరకాగ్ని వారి నివాసమవుతుంది.

ذٰلِكَ بِاَنَّ اللّٰهَ مَوْلٰى الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَاَنَّ الْكٰفِرِيْنَ

لَا مَوْلٰى لَهُمْ ﴿۱۱﴾

اِنَّ اللّٰهَ يَدْخُلُ الْاٰمِنُوْا وَاَعْمَلُوا الْاِحْسَانَ جَنَّٰتٍ جَبْوٰتٍ

مِنْ حَتّٰمَ الْاَنْهٰرِ وَالَّذِيْنَ كَفَرُوْا يَتَمَنَّوْنَ وَيَاْكُلُوْنَ كَمَا

تَاْكُلُ الْاَنْعَامُ وَالنَّارُ مَوْلٰى لَهُمْ ﴿۱۲﴾

24. ఉహుద్ యుద్ధ సందర్భంగా అవిశ్వాసుల, ముష్రిక్కుల నినాదాలకు సమాధానంగా ముస్లింలు చేసిన నినాదాలు గమనించదగినవి. ఉదాహరణకు : 'ఊలు హుబల్' (హుబల్ దేవతకు జై) అని వారంటే దానికి జవాబుగా 'అల్లాహు ఆలా వ అజల్లు' (అల్లాహ్‌యే సర్వోన్నతుడు, గౌరవార్హుడు) అని ముస్లింలు నినదించారు. 'లనల్ ఉజ్జా వలా ఉజ్జా లకుమ్' (మా కోసం ఉజ్జా దేవత ఉంది. మీ కోసం ఏ ఉజ్జా లేదు) అని అవిశ్వాసులు నినదించగా, 'అల్లాహు మౌలానా వలా మౌలా లకుమ్' (అల్లాహ్ మా సహాయకుడు, మీ సహాయకుడెవడూ లేడు) అని ముస్లింలు దీటుగా జవాబిచ్చారు (సహీహ్ బుఖారీ - ఉహుద్ యుద్ధం).

25. అంటే - ఏ విధంగానయితే పశువులకు కడుపునిండా మేత మేయటం, లైంగిక వాంఛలు తీర్చుకోవటం వినా మరో పని ఉండదో అదేవిధంగా వీళ్లకు కూడా తిన మరగటం తప్ప మరో లక్ష్యం లేకుండా పోయింది. వారు పరలోకాన్ని బొత్తిగా విస్మరించారు. నిలబడి, కాలక్షేపానికి కబుర్లు చెప్పుకుంటూ అన్నం తినటాన్ని ఈ ఆయతులో చూచాయగా వారించటం జరిగిందని చెప్పవచ్చు. నేడు విందులు, వస భోజనాలలో ఈ పద్ధతి సర్వసామాన్యం అయిపోతోంది. ఈ రకమైన తిండిలో మనసుకు తృప్తి ఉండదు. పైగా అస్యుల నుంచి అరువు తెచ్చుకున్న ఈ పద్ధతి చతుష్పాదాల తిండిని పోలినది. నిలబడి మంచి నీరు త్రాగటాన్ని సయితం హదీసుల్లో గట్టిగా వారించటం జరిగింది. కాబట్టి నిలబడి అన్నపానీయాలను సేవించే పద్ధతిని విడనాడటం ఎంతో అవసరం. (జాదుల్ మఆద్ గ్రంథం చూడండి).

13 (ఓ ప్రవక్తా!) నిన్ను తీసివేసిన నీ నగరంకన్నా బలోపేతమైన నగరాలెన్నో ఉండేవి. (ఆ నగరవాసుల దురాగతాల మూలంగా) మేము వాటిని అంతం చేసే శాము. మరి వారిని ఆదుకునేవాడెవడూ లేకపోయాడు.

14 ఏమిటి, తన ప్రభువు తరపున స్పష్టమైన పద్ధతిపై ఉన్న వ్యక్తి, తన దుష్కార్యాల అందమైనవిగా అనిపించేలా చేయబడి, తన మనోవాంఛల వెనుక పరుగెత్తే వాని మాదిరిగా కాగలడా? ²⁶

15 భయభక్తులు గలవారికి వాగ్దానం చేయబడిన స్వర్గ విశిష్టత ఇలా ఉంటుంది: దుర్వాసనకు (కాలుష్యానికి) తావులేని ²⁷ నీటి కాలువలు ఉన్నాయి. రుచిలో

وَكَايِنَ مِنْ قَرْيَةٍ أَشَدُّ قُوَّةً مِنْ قَرْيَتِكَ الَّتِي أَخْرَجْتِكَ
أَهْلَكْنَاهُمْ فَلَا بَاقِي لَهُمْ ۝

أَفَمَنْ كَانَ عَلَىٰ بَيِّنَةٍ مِنْ رَبِّهِ كَذَّبَ لُحُوفُهُ بِعَمَلِهِ
وَاتَّبَعُوا أَهْوَاءَهُمْ ۝

مَثَلُ الْجَنَّةِ الَّتِي وَعَدَ الْمُتَّقُونَ فِيهَا أَنْهَارٌ مِنْ نَعْرِ

26. 'దుష్కార్యాలు' అంటే షిర్క్ పనులు, పాపాలన్నమాట. ఈ అంశం ఇంతకుముందు చాలాసార్లు వచ్చింది. విశ్వాసి - అవిశ్వాసి, ఏకదైవోపాసకుడు - బహుదైవోపాసకుడు, సద్గుర్తునుడు - దుర్గుర్తునుడు ఎట్టి పరిస్థితులోనూ సమానులు కాజాలరు. వారిద్దరిలో ఒకరు అల్లాహ్ దగ్గర పుణ్యఫలాన్ని, స్వర్గాన్నీ పొందగా, మరొకరు వ్యధాభరితమైన నరకయాతనకు లోను చేయబడతారు. తదుపరి ఆయతులో ఆ ఇద్దరి పర్యవసానం వివరించబడింది. మొదట భయభక్తులు కలవారికి వాగ్దానం చేయబడిన ఆ స్వర్గ వైభవం గురించి తెలియజేయటం జరిగింది.

27. 'ఆసిన్' (۞) అంటే మారిపోయేది అని అర్థం. 'గైరు ఆసిన్' అంటే మారనిది, నిత్యం ఒకేవిధంగా ఉండేది అని అర్థం. ప్రపంచంలో నీరు గనక ఎక్కడైనా ఒకచోట కొంత కాలం పాటు నిలిచిపోతే దాని రంగు, రుచి, వాసనలో మార్పు వచ్చేస్తుంది. ఆ నీరు కలుషితం అయిపోతుంది. దాంతో ఆ నీరు ఆరోగ్యానికి హానికరంగా పరిణమిస్తుంది. కాని స్వర్గంలోని నీరు అలా కాదు. అది ఎల్లప్పుడూ ఒకేవిధంగా - మారకుండా - ఉంటుంది. అంటే దాని రంగులోగానీ, రుచిలోగానీ, వాసనలోగానీ మార్పు ఉండదు. ఎప్పుడు త్రాగినా స్వచ్ఛంగా, ఆహ్లాదకరంగా, సంతృప్తికరంగా ఉంటుంది. ఆరోగ్య ప్రదాయనిగానే ఉంటుంది. ప్రపంచంలోని నీటిలో మార్పు సహజం. అందుకే నీటి రంగులో, రుచిలో, వాసనలో మార్పు రాకుండా ఉన్నంత

మార్పురాని²⁸ పాల కాలువలు కూడా ఉన్నాయి. త్రాగే వారికి మృదు మధురంగా²⁹ ఉండే మద్యం కాలువలు కూడా ఉన్నాయి. స్వచ్ఛమైన తేనె కాలువలు³⁰ కూడా ఉన్నాయి. ఇంకా వారి కోసం అందులో అన్ని రకాల పండ్లు ఫలాలు కూడా ఉన్నాయి. అంతేకాదు, వారి ప్రభువు తరపునుంచి మన్నింపు కూడా ఉంది. ఏమిటి, ఈ అనుగ్రహాలను పొందినవాడు ఎల్లకాలం అగ్నిలో

اسِنَّ وَأَنْهَارٍ مِّن لَّبَنٍ لَّيْسَ يَغَيَّرُ طَعْمَهُ وَأَنْهَارٍ مِّنْ خَمْرٍ لَّذِي لَا يَلْتَرِي بَيْنَهُ وَآَنْهَارٍ مِّنْ عَسَلٍ مُّصَفًّى وَلَهُمْ فِيهَا مِن كُلِّ الثَّمَرَاتِ

వరకూ ఆ నీరు పరిశుభ్రంగా పరిగణించబడుతుందనీ, మార్పు గనకవస్తే అపరిశుభ్రం అయిపోతుందని షరీయతు చెబుతోంది.

28. ప్రపంచంలో - పశువుల పొదుగుల నుండి పితికిన పాలు ఒక్కోసారి పాడై పోతుంటాయి. కాని స్వర్గంలోని పాలు ప్రపంచంలో మాదిరిగా పశువుల నుండి సేకరించబడినది కాదు. పైగా అది ప్రవహించే కాలువ రూపంలో ఉంటుంది. అందువల్ల అది ఎప్పటికీ చెడిపోవటంగానీ, విరిగిపోవటంగానీ జరగదు. త్రాగటానికి కమ్మగా ఉంటుంది.
29. ప్రపంచంలో లభ్యమయ్యే మద్యం (సారాయి) పుల్లగా, వగరుగా, కంపుకొడుతూ ఉంటుంది. పైగా ఓ పెగ్గు త్రాగగానే మనిషి అదుపు తప్పిపోతాడు. పిచ్చిపిచ్చి వేషాలు వేస్తాడు. నోటికొచ్చినట్లు వాగుతాడు. కాని స్వర్గంలోని మద్యం అలాంటిది కాదు. అదెంతో పరిశుభ్రంగా, రుచికరంగా ఉంటుంది. సువాసన కలిగి ఉంటుంది. ఎంత త్రాగినా మత్తెక్కటంగానీ, తూలటంగానీ జరగదు. పైగా ఆ మద్యాన్ని సేవించిన మనిషి అనిర్వచనీయమైన మాధుర్యాన్ని ఆస్వాదిస్తాడు. “దానివల్ల మనిషి తూలటంగానీ, వివేచనను కోల్పోవటంగానీ జరగదు” (సాఫ్ఫాత్ - 47). ఇంకా చూడండి : అల్ వాఖీయ సూరా - 19వ వచనం).
30. సాధారణంగా ప్రపంచంలో తేనె ఎక్కడ కొనుగోలు చేసినా అందులో కల్తీ ఉండవచ్చు నేమోనన్న అనుమానం కొనుగోలుదారుల్లో ఉంటుంది. ఒకవేళ నేరుగా తేనె తుట్టెల నుంచే తేనెను సేకరించినప్పటికీ వాతావరణ కాలుష్య ప్రభావం ఉంటుందేమోనన్నది మరో అనుమానం. కాని స్వర్గంలోని తేనె అలాంటిది కాదు. అది ఎంతో స్వచ్ఛంగా, బాగా వడపోసిన తేటతేనెలా ఉంటుంది. అది ప్రపంచంలోని తేనెటీగల మాదిరిగా సేకరించబడినది కాదు. అక్కడ తేనె కాలువలే ప్రవహిస్తూ ఉంటాయి. అందుకే

మాడుతూ ఉండేవాని మాదిరిగా, పేగులను సయితం ముక్కలు ముక్కలుగా చేసి వేసేటటువంటి³¹ సలసలా కాగే నీరు ఇవ్వబడే వారి మాదిరిగా కాగలడా?

16 వారిలో కొందరు (ఉన్నారు. వారు) నీ వైపు చెవియొగ్గి వింటారు. కాని వారు నీ దగ్గరి నుంచి నిష్క్రమించాక, జ్ఞానసంపన్నులతో, “ఇందాక ఈయనగారు చెప్పిందేమిటి?”³² అని అడుగుతారు. అల్లాహ్ సీలు వేసినది ఇలాంటి వారి హృదయాలకే. వారు (ఎంతసేపటికీ) తమ మనోవాంఛలను అనుసరిస్తూ ఉంటారు.

17 మరెవరయితే సన్మార్గాన్ని పొందారో, వారి సన్మార్గభాగ్యంలో ఆయన (అల్లాహ్)

الشَّارِبِ وَمَغْفِرٍ مِّن رَّبِّهِمْ كَمَنْ هُوَ خَالِدٌ فِي النَّارِ وَسُقُوا
مَاءً حَمِيمًا فَفَقَطَّوْا مَعَهُمْ ۝

وَمِنْهُمْ مَّن يَّسْتَمِعُ إِلَيْكَ حَتَّىٰ إِذَا خَرَجُوا مِنْ عِندِكَ قَالُوا
لِلَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ مَاذَا قَالَ أَنفَاءً أُولَٰئِكَ الَّذِينَ طَبَعَ
اللَّهُ عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ وَاتَّبَعُوا أَهْوَاءَهُمْ ۝

وَالَّذِينَ اهْتَدَوْا زَادْنَا لَهُمْ هُدًىٰ وَآتَيْنَاهُمْ تَقْوَاهُمْ ۝

మహనీయ ముహమ్మద్ (సఅసం) వారు ఇలా ప్రబోధించారు: “మీరెప్పుడు అర్థించినా ‘జన్నతుల్ ఫిర్దౌస్’ను అర్థించండి. ఎందుకంటే అది స్వర్గంలోని మధ్యస్థానం, ఉన్నత స్థానమూను. అక్కణ్ణుంచే స్వర్గంలోని సరోవరాలన్నీ ఉత్పన్నమవుతాయి. దానిపైనే కరుణామయుని సింహాసనం ఉంది” (సహీహ్ బుఖారీ - కితాబుల్ జిహాద్).

31. స్వర్గంలో ఈ గొప్ప వరాలను పొందినవారునూ, సరకంలో దుర్బరమైన బ్రతుకును వెళ్ళబుచ్చేవారునూ సమానులు అవుతారా? ముమ్మాటికీ కాలేరు. ఒక వర్గం వారు ఉన్నత స్థానాలను పొందగా, మరో వర్గంవారు అట్టడుగు స్థాయికి దిగజారారు. ఈ రెండు వర్గాల వారికి మధ్య నింగికి - నేలకు మధ్య ఉన్నంత వ్యత్యాసం ఉంది. వారిలో ఒకరు దేవుని అతిథులైతే ఇంకొకరు దేవుని కారాగారంలో బంధించబడిన వారు. దేవుని అతిథులకు వారు ఇష్టపడినదల్లా సమర్పించబడుతుంది. కాని దేవుని వద్ద దోషులుగా పట్టుబడినవారికి జెముడు వృక్షంలాంటి చేదైన, భరించశక్యంకాని తిండి వడ్డించబడుతుంది. త్రాగటానికి సల సల కాగే నీరు ఇవ్వబడుతుంది. ఎంత తేడా?!

32. వీళ్ళ కపట ముస్లింలు. వీళ్ళ సంకల్పం మంచిది కాదు. అందువల్ల దైవప్రవక్త (సఅసం) చెప్పే మాటలను వాళ్ళు చెవులు రిక్కించి విన్నప్పటికీ అవి వారి బుర్రకెక్కేవి కావు. సమావేశాల నుంచి బయటికి వచ్చిన తరువాత, తోటి సహచరులనుద్దేశించి, ‘ఆయన (స) గారు చెప్పిందేమిటి?’ అంటూ ఆరా తీసేవారు.

మరింత వృద్ధిని ప్రసాదించాడు. వారికి వారి ధర్మనిష్ఠను ('తఖ్ వా'ను) కూడా అనుగ్రహించాడు.³³

18 ఏమిటీ, ప్రళయ ఘడియ హటాత్తుగా తమపైకి రావాలని వారు ఎదురు చూస్తున్నారా? నిస్సందేహంగా దానికి సంబంధించిన సూచనలు (ఇప్పటికే) వచ్చే శాయి.³⁴ మరి ఆ ఘడియ గనక వచ్చి పడితే హితబోధను గ్రహించే అవకాశం వారికి ఎక్కడ ఉంటుందనీ?³⁵

19 కనుక (ఓ ప్రవక్తా!) అల్లాహ్ తప్ప మరో ఆరాధ్యుడు లేడని³⁶ నువ్వు బాగా తెలుసుకో. నీ పొరపాట్లకుగాను క్షమాపణ వేడుకుంటూ ఉండు.

فَهُلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا السَّاعَةَ أَنْ تَأْتِيَهُمْ بَغْتَةً فَقَدْ جَاءَ

أَسْرَاطُهَا فَأَنَّى لَهُمْ إِفْرَاجٌ لَهُمْ ذِكْرُهُمْ ۖ ۱۵

فَاعْلَمْ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاسْتَغْفِرْ لِذَنْبِكَ وَلِلْمُؤْمِنِينَ

33. సన్మార్గాన్ని పొందాలన్న ఉద్దేశం మనసులో ఉంటే గనక అల్లాహ్ తప్పకుండా హృదయ కవాటాలను తెరుస్తాడు. సహన స్థయిర్యాలను కూడా ప్రసాదిస్తాడు.

34. అంతిమ దైవప్రవక్త (సఅసం) వారి ప్రభవనం సయితం ప్రళయం సమీపించిందనటానికి ఒక తార్కాణం. ఒకసారి ఆయన (సఅసం), “నా ప్రభవనమూను, ప్రళయ దినం ఈ రెండు వేళ్లు లాంటివి” అని చెప్పారు (సహీహ్ బుఖారీ - అన్నాజియాత్ సూరా వ్యాఖ్యానం). ఏ విధంగానయితే ఈ రెండు చేతివేళ్లు దగ్గరగా ఉన్నాయో అదేవిధంగా నాకూ - ప్రళయదినానికి మధ్య కూడా పెద్దగా అంతరం లేదు. లేక ఏ విధంగానయితే ఈ రెండు వ్రేళ్లలో ఒక వ్రేలు కొంచెం పొడవుగా ఉందో అదేవిధంగా ప్రళయదినం నాకన్నా కొంచెం ఎదర ఉంటుందన్నది ఆయన (స) పలుకుల్లోని ఆంతర్యం.

35. ప్రళయదినం అకస్మాత్తుగా వచ్చిపడినప్పుడు ఈ అవిశ్వాసులు ఉపదేశం ఎలా గ్రహించగల్గుతారు? ఒకవేళ ఆ క్షణంలో వారు పశ్చాత్తాపం చెందినా అది దైవ సన్నిధిలో స్వీకార యోగ్యం కాజాలదు కదా! కాబట్టి పశ్చాత్తాపం చెందదలచుకుంటే ఇదే సరైన సమయం. దాన్ని చేజూర్చుకుంటే చివరకు బాధపడాల్సింది వారే.

36. అంటే ఈ 'దేవుని ఏకత్వం' (తౌహీద్) విశ్వాసంపై నిలకడగా ఉండు. ఎందుకంటే ఒక్కడైన దేవుని విధేయతలోనే మేలుంది. దానివల్ల విముఖత బహుదైవారాధనకు, పాపాలకు మార్గం తెరుస్తుంది. అది కీడుకు ప్రతిరూపం అని తెలుసుకో.

విశ్వాసులైన పురుషుల, విశ్వాసులైన స్త్రీలం దరి (మన్నింపు) కోసం కూడా వేడు కుంటూ ఉండు.³⁷ మీ రాకపోకలను గురించి, మీ విశ్రాంతి స్థలాల గురించి అల్లాహ్ కు బాగా తెలుసు.³⁸

20 “ఏదైనా సూరా ఎందుకు అవతరించ లేదు?” అని విశ్వసించినవారు అంటు న్నారు.³⁹ మరి యుద్ధ ప్రస్తావనతో కూడిన చాలా స్పష్టమైన భావం గల సూరా అవతరించినపుడు,⁴⁰ హృద యాలలో రోగమున్నవారు, మరణ సమ యంలో స్పృహలో లేనివాడు చూసినట్లుగా నిన్ను చూడటాన్ని నువ్వు గమనిస్తావు.⁴¹ (వారు అల్లాహ్ కు విధేయత చూపి ఉంటే అది) వారి కొరకు చాలా బావుండేది.

وَالَّذِينَ لَا يُعَلِّمُونَ الْقُرْآنَ حِذْقًا وَأُولَئِكَ سُوْرَةُ ۙ

وَيَقُولُ الَّذِينَ آمَنُوا لَوْلَا نُزِّلَتْ سُورَةٌ مِّنْ سَمَاءٍ مُّذْكَرٍ فِيهَا أَتَيْنَاهَا الْقُرْآنَ نَزَّلَهُ اللَّهُ تَرْتِيبًا ۙ فَالَّذِينَ لَمْ يَرْغَبُوا عَنْ آلِهَتِهِمْ كَمَا رَغَبُوا عَنِ الْإِسْلَامِ إِنَّا مُنذِرُونَ ۙ

فَأُولَئِكَ لَهُمْ

37. ఈ ఆయతులో - తన పొరపాట్ల మన్నింపు కోసం దైవాన్ని ప్రార్థించటంతోపాటు, సమస్త ముస్లిం స్త్రీ పురుషుల మన్నింపు కోసం కూడా ప్రార్థించవలసిందిగా మహాప్రవక్త (స)కు ఆదేశించబడింది. దీనివల్ల ‘పాపాల మన్నింపు’కు గల ప్రాముఖ్యం ఎటువంటిదో అర్థమవుతోంది. హదీసులలో కూడా ఈ అంశం గట్టిగా వక్కాణించబడింది. “ప్రజలారా! ప్రభువు సమక్షంలో క్షమాభిక్షకై అర్థించండి. నేను కూడా ఆయన సమక్షంలో రోజుకు డెబ్బైసార్లకన్నా ఎక్కువే క్షమాభిక్ష వేడుకుంటూ ఉంటాను” అని ఒక హదీసులో మహాప్రవక్త (స) వక్కాణించటం గమనార్హం (సహీహ్ బుఖారీ - కితాబుద్దావాత్).

38. అంటే-పగలు మీరేమేం చేస్తున్నారో, రాత్రిపూట మీరు ఎక్కడ ఎలా గడుపుతున్నారో కూడా అల్లాహ్ కు తెలుసు. అంటే మీ దినచర్యలలో ఏదీ అల్లాహ్ నుంచి దాగిలేదు.

39. ధర్మయుద్ధానికి సంబంధించిన ఆజ్ఞలు అవతరించక ముందు నికార్షయిన ముస్లింలు ధర్మయుద్ధం కోసం ఉవ్విళ్ళూరేవారు. ‘ఈ మేరకు ఏదైనా సూరా అవతరిస్తే ఎంత బాగుండును!’ అని చెప్పుకునేవారు.

40. అంటే ఎప్పటికీ రద్దుకాని దైవాదేశం ఒకటి వచ్చేసిన మీదట...

41. వీళ్లు కపట ముస్లింలు. అంటే ముస్లిం వర్గాలలో కూడా కొందరు నయవంచకులు ఉండేవారు. వారికి ఈ ధర్మయుద్ధ (జిహాద్) ఆదేశం చాలా కష్టంగా తోచింది. విశ్వాస బలహీనత గలవారు కూడా కొంతమంది - ఒక్కోసారి-వాళ్ల పక్షాన చేరిపోయే వారు. అన్ నిసా సూరా 77వ వచనంలో కూడా ఈ అంశం ప్రస్తావనకు వచ్చింది.

21 (వారు గనక) విధేయత (చూపిఉంటే), మంచిమాట (పలికి ఉంటే),⁴² మరి కార్యాచరణ నిర్ణయించబడినప్పుడు⁴³ వారు అల్లాహ్ పక్షాన సత్యవంతులుగా నిలబడి ఉంటే⁴⁴ అది వారి కొరకు శ్రేయోదాయకమై ఉండేది.⁴⁵

22 ఒకవేళ మీకు అధికారం లభిస్తే మీరు రాజ్యంలో (భువిలో) అరాచకం సృష్టించ టానికి,⁴⁶ బంధుత్వ సంబంధాల విచ్ఛిత్తికి పాల్పడటానికి కూడా వెనుకాడరు.

طَاعَةٌ وَقَوْلٌ مَّرُورٌ فَإِذَا عَزَمْتَ الْأَمْرَ فَلَوْ صَدَقُوا اللَّهَ لَكَانَ خَيْرًا لَّهُمْ ﴿٦١﴾

فَهَلْ عَسَيْتُمْ إِنْ تَوَلَّيْتُمْ أَنْ تُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ وَتَسْطَرُوا فِيهَا ﴿٦٢﴾

42. అంటే - వారు ఈ ఆజ్ఞ పట్ల కలవరం చెందే బదులు ఆజ్ఞాపాలన చేసి వుంటే, దైవప్రవక్త (సఅసం) పట్ల పెడసరి వైఖరిని అవలంబించేబదులు మంచిమాటలు చెప్పివుంటే బావుండేది. వారి పిరికితనం, కపటత్వం వారి పాలిట వినాశకరంగా పరిణమించనున్నదని మరికొందరు వివరించారు. (ఫత్హుల్ ఖుద్రీ, ఐసరుత్తఫాసీర్).

43. అంటే సమర సన్నాహాలన్నీ పూర్తయి, సమరానికి అందరూ బయలుదేరుతున్నప్పుడు...

44. అంటే - వారు ఇప్పటికైనా తమ కాపట్య బుద్ధికి స్వస్తిచెప్పి నిష్కలమమైన మనసుతో అల్లాహ్ వైపునకు మరలినట్లయితే లేక యుద్ధం చేస్తామని దైవప్రవక్త (స) కు ఇచ్చిన మాటను నిలబెట్టుకుంటూ నిజాయితీగా పోరాడితే...

45. అంటే - కపట చేష్టలకు, వెన్నుపోటు చేష్టలకు బదులుగా వారు తమ చిత్తశుద్ధిని నిరూపించుకుని వుంటే అది వారికొరకు మేలైనదిగా పరిణమించి ఉండేది.

46. అధికారం చేజిక్కుగానే రక్తపాతం సృష్టించి అధికార దుర్వినియోగం చేస్తారు. ఇమామ్ ఇబ్నె కసీర్ మాత్రం 'తవత్తైతుమ్' (تَوَلَّيْتُمْ) అనే పదాన్ని "మీరు ధర్మయుద్ధం పట్ల విముఖత చూపితే" అన్న భావంలో తీసుకున్నారు. అంటే మీరు మళ్లీ అజ్ఞానకాలపు దురాచారాల వైపుకు తిరిగిపోయి హత్యలు, లూటీలకు పాల్పడతారు. రక్త సంబంధాలను త్రొవ్వతారు. ఈ ఆయతులో రాజ్యంలో అశాంతి అలజడులను సృష్టించరాదని చెప్పబడింది. ముఖ్యంగా బంధుత్వ సంబంధాలను పాడుచేయరాదని నొక్కి వక్కాణించటం జరిగింది. బంధువులను, అయినవారిని ఉద్దేశ్యపూర్వకంగా మనసు నొప్పించ కూడదు. పైగా వారిని మాటలద్వారా, చేతల ద్వారా సంతోషపరచాలి. సద్వ్యవహారం ద్వారా వారి మనసుల్ని జయించాలి. హదీసులలో కూడా దీనికి సంబంధించి చాలా గట్టిగా తాకీదు చేయబడింది. (ఇబ్నె కసీర్).

23 అల్లాహ్ శాపం పడినది వీళ్ళపైనే. మరి (అల్లాహ్) వారిని చెవిటివారుగా చేశాడు, వారి కంటిచూపును పోగొట్టాడు. 47

24 ఏమిటి, వారు ఖుర్ఆన్ గురించి లోతుగా ఆలోచించరా? లేక వారి హృదయాలపై తాళాలు పడి ఉన్నాయా? 48

25 ఎవరయితే తమకు సన్మార్గం తేటతెల్లమైన తరువాత 49 కూడా వీపు త్రిప్పుకుని మరలిపోయారో వారి కొరకు పైతాను ఒక విషయాన్ని (వారి చేష్టను) అందమైనదిగా చిత్రీకరించాడు. వారికి (మోసపూరితమైన) గడువును ఇచ్చాడు. 50

26 ఇలా 51 ఎందుకు జరిగిందంటే, వారు అల్లాహ్ అవతరింపజేసిన వాణిని ద్వేషించే వారితో, 52 “మేము కూడా కొన్ని విషయా

۞ أُولَئِكَ الَّذِينَ كَفَرُوا بِاللَّهِ فَأَصْحَبُهَا عَلَيْهِمْ وَأَعْمَىٰ أَبْصَارُهُمْ

۞ أَفَلَا يَتَذَكَّرُونَ الْقُرْآنَ أَمْ عَلَىٰ قُلُوبٍ أَقْفَالُهَا

إِنَّ الَّذِينَ ارْتَدُوا عَلَىٰ أَدْبَارِهِمْ مِن بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ الْهُدَىٰ

الشَّيْطَانُ سَوَّلَ لَهُمْ وَأَمَلَىٰ لَهُمْ

ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا لَلَّذِينَ كَفَرُوا مَا تَلَىٰ اللَّهُ سُنَّيْنًا فِي بَعْضِ

47. అంటే అల్లాహ్ ఇలాంటి వారి చెవులకు (సత్యం వినలేని) చెవుడును, వారి కళ్లకు (సత్యాన్ని చూడలేని) అంధత్వాన్ని ఇచ్చాడు. తత్ఫలితంగా వారి కర్మలు దారి తప్పాయి.

48. ఈ కారణంగా ఖుర్ఆన్ భావార్థం వారి హృదయ కవాటాల్లోకి చొచ్చుకుపోలేక పోతోంది.

49. వారు కపటులు. ధర్మయుద్ధం (జిహాద్) పట్ల వారు విముఖతను కనబరచి తమలోని కాపట్టారోగాన్ని, అపమార్గాన్ని బయటపెట్టుకున్నారు.

50. ఇది కూడా పైతాను పనే. అప్పుడే యుద్ధం ఎందుకు? దేవుడు మీకు దీర్ఘాయుష్షును ప్రసాదించాడు. అనవసరంగా మీ ప్రాణాలను ఎందుకు పోగొట్టుకుంటారు? అంటూ వాడు వారిలో లేనిపోని ఆశలను రగుల్గొలిపాడు. భ్రమలకు లోను చేశాడు. లేక అల్లాహ్ వాళ్లను వెంటనే పట్టుకోకుండా కొంత గడువును ఇచ్చాడన్నదీ అర్థం కావచ్చు.

51. ‘ఇలా’ అన్న పదం వారు అనుసరించిన మార్గభ్రష్టతను సూచిస్తోంది.

52. అంటే కపటులు అవిశ్వాసులనుద్దేశ్యించి (లేక యూదులనుద్దేశించి) ఈ విధంగా అన్నారు.

లలో⁵³ మీరు చెప్పినట్లు వింటాము” అని అన్నారు. వారి లోపాయికారి వ్యవహారాలన్నీ అల్లాహ్ కు తెలుసు.⁵⁴

27 మరి దైవదూతలు వారి ఆత్మలను స్వాధీనం చేసుకుంటూ (ఎడాపెడా) వారి చెంపలపై, వారి పిరుదులపై వాయిస్తూ ఉన్నప్పుడు వారి గతేమవుతుంది!?⁵⁵

28 వారి ఈ దుర్గతికి కారణం వారు అవలంబించిన మార్గమే. తద్వారా వారు అల్లాహ్ ను అప్రసన్నుణ్ణి చేశారు. ఆయన ప్రసన్నతను వారు ఇష్టపడలేదు. అందుకే అల్లాహ్ వారి కర్మలను వృధా గావించాడు.

29 హృదయాలలో రోగమున్నవారు, అల్లాహ్ తమ (ఆంతర్యాల్లోని) కాపట్యాన్ని అహింసా చేయడని అనుకుంటున్నారా?⁵⁶

الْمُرُؤَاتُ وَاللَّهُ يَعْلَمُ أَسْرَارَهُمْ ﴿٢٧﴾

فَكَيْفَ إِذَا تَوَفَّيْتُمُ الْمَلَائِكَةَ يُصْرَبُونَ وَجُوهُهُمْ وَأَدْبَارَهُمْ ﴿٢٨﴾

ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ اتَّبَعُوا مَا آسَخَطَ اللَّهُ وَلَهُمْ رِضْوَانَهُ فَأَحْبَطَ أَعْمَالَهُمْ ﴿٢٩﴾

أَمْ حَسِبَ الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ أَنْ لَنْ يُخْرِجَهُمُ اللَّهُ أَضْغَانَهُمْ ﴿٣٠﴾

53. అంటే దైవప్రవక్త (స)ను, ఆయన తెచ్చిన జీవన విధానాన్ని వ్యతిరేకించే విషయంలో మేము మీకు తోడుగా ఉన్నామని వారు హామీ ఇస్తున్నారన్నమాట.

54. వేరొకచోట చెప్పబడినట్లు “వారి రహస్య మంతనాలను అల్లాహ్ వ్రాస్తూ పోతున్నాడు.” (అన్ నిసా - 81).

55. మరణ దూతలు ఈ అవిశ్వాసుల ప్రాణాలను తీసుకునే సమయంలో ఏర్పడే పరిస్థితి ఎలా ఉంటుందో ఇక్కడ చెప్పబడింది. మరణ దూతల నుండి తప్పించుకునేందుకు ఆ దురాత్మలు శరీరంలోపల దాక్కునేందుకు యత్నిస్తాయి. అటూ ఇటూ పారిపో సాగుతాయి. అప్పుడు దూతలు వాటిని ఒడిసిపట్టుకుంటారు. ఎడాపెడా వాయిస్తారు. ఈ విషయం ఇంతకు ముందు అన్ ఆమ్ సూరా (93)లో, అన్ ఫాల్ సూరా (50)లో కూడా వచ్చింది.

56. ‘అజ్ఘాస్’ (الْأَغْصَانُ) అనేది జిఘ్నేకు బహువచనం. దీనికి అసూయ, ద్వేషం, అక్కసు, కాపట్యం అనే అర్థాలు వస్తాయి. కపట ముస్లింల హృదయాలలో ఇస్లాం మరియు ముస్లిముల పట్ల తీవ్రమైన వ్యతిరేకత, వైరం ఉండేవి. ఆ విషయమే ఈ వాక్యంలో ప్రస్తావించబడింది. తమ ఆంతర్యాల్లోని కుల్లును అల్లాహ్ బయటపెట్టడని

30 మేము గనక తలచుకుంటే వారందరినీ నీకు చూపి ఉండేవారము. నువ్వు వాళ్ళ ముఖ కవళికలనుబట్టి వాళ్లను పసిగట్ట⁵⁷ గలిగేవాడివి. అయినప్పటికీ నువ్వు వాళ్లను వాళ్ల మాటల తీరునుబట్టి తెలుసుకోగలవు.⁵⁸ మీ కార్యకలాపాలన్నీ అల్లాహ్ కు తెలుసు సుమా!

31 మీలో ధర్మయుద్ధం చేసేవారెవరో, సహనమూర్తులెవరో నిగ్గుతేల్చడానికి మేము తప్పకుండా మిమ్మల్ని పరీక్షిస్తాము.⁵⁹ మీ స్థితిగతులను కూడా పరీక్షిస్తాము.

وَلَوْ نَشَاءُ لَأَرَيْنَهُمْ فَلَعَرَفْتَهُمْ بِسِينَاهُمْ وَاعْتَرَفُوا بِذُنُوبِهِمْ لَئِنْ لَمْ يَأْمُرْنَا بِالْقَوْلِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ أَعْمَالَكُمْ ﴿٣٠﴾

وَأَنبَأُواكُم حَتَّى تَعْلَمَ الْمُجْرِمِينَ مِنْكُمْ وَالصَّادِقِينَ ﴿٣١﴾ وَبَلَّوْا أَعْيَابَكُمْ

వారు భావిస్తున్నారా? అని ప్రశ్నించబడింది. అల్లాహ్ కు వారి లోగుట్టు అంతా తెలుసు అన్నది దీని భావం.

57. అంటే - ఒక్కొక్క కపట విశ్వాసిని నువ్వు స్పష్టంగా గుర్తించేలా మేము వాళ్ళను బయటపెట్టి ఉండేవారము. తద్వారా నువ్వు తేలిగ్గా గుర్తుపట్టి వాళ్ల విషయంలో అప్రమత్తంగా ఉండగలిగేవాడివి. కాని అల్లాహ్ కపటుల విషయంలో ఇలా వ్యవహరించలేదు. ఎందుకంటే అల్లాహ్ గనక అలా చేసివుంటే అది దాసుల లోపాలను మరుగుపరిచే ఆయన గుణానికి విరుద్ధాంశం అయివుండేది. దేవుడు సాధారణంగా తన దాసుల తప్పులను మరుగుపరుస్తాడు - ప్రతిదీ బట్టబయలు చేయడు. కంటికి కానవచ్చే వాటిపైనే నిర్ణయం గైకొనాలనీ, కానరాని (అగోచర) విషయాలను తనకు వదలిపెట్టాలని ఆయన ఆదేశిస్తున్నాడు.

58. అయితే వారి మాటలు వారి ఆంతర్యాల్లోని కల్మషానికి అద్దం పడతాయి. వాటిని బట్టి దైవప్రవక్త వారిని తెలుసుకోగలుగుతాడు. మనసులో ఉన్నదాన్ని దాచాలని మనిషి ఎంతగా ప్రయత్నించినా అది దాగదు. అతని హావభావాలు, అతని మాటలు, చేష్టలు, కదలికలు అతని ఆంతర్యంలోని రహస్యాన్ని బహిర్గతం చేస్తూ ఉంటాయి.

59. ఆ మాటకొస్తే అల్లాహ్ కు ప్రతిదీ తెలుసు. ఆయనకు తెలియనిదంటూ ఏదీ లేదు. అయితే కొన్ని సంఘటనల ద్వారా ఆయన నికార్సయిన వారెవరో, అమ్ముడుపోయే వారెవరో తేల్చుకోరుతున్నాడు. ఎందుకంటే ఇతరులు కూడా దీన్ని తెలుసుకోగలగాలి. ఇలాంటి భావం గల పదాలొచ్చినప్పుడల్లా హజ్రత్ ఇబ్నె అబ్బాస్ (రజి) 'మేము చూడటానికి' అన్న భావంలో తీసుకునేవారు (ఇబ్నె కసీర్). ఈ భావమే చాలా వరకు సరైనది, స్పష్టమైనది.

32 తమకు సన్మార్గం స్పష్టమైన తరువాత కూడా తిరస్కార వైఖరిని అవలంబించి, అల్లాహ్ మార్గం నుంచి జనులను ఆపుతూ, దైవప్రవక్తకు విరోధులైన వారు ఎట్టి పరిస్థితిలోనూ అల్లాహ్ కు నష్టం కలిగించలేరు. ⁶⁰ త్వరలోనే అల్లాహ్ వారి ఆచరణలను వృధా చేస్తాడు. ⁶¹

33 ఓ విశ్వాసులారా! అల్లాహ్ కు విధేయత చూపండి. ప్రవక్త చెప్పినట్లు వినండి. మీ కర్మలను పాడు చేసుకోకండి. ⁶²

34 నిశ్చయంగా - ఎవరయితే తిరస్కార వైఖరిని అవలంబించారో, అల్లాహ్ మార్గం నుంచి ఇతరులను అడ్డుకున్నారో, ఆపై అవిశ్వాస స్థితిలోనే మరణించారో వారిని అల్లాహ్ ఎంతమాత్రం క్షమించడు.

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدَّوْا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ وَسَاقُوا
الرُّسُولَ مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ الْهُدَىٰ لَنْ يُضُرُّوا اللَّهَ
شَيْئًا وَسَيُحِطُّ أَعْمَالَهُمْ ﴿۳۲﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اطِّيعُوا اللَّهَ وَاطِّيعُوا الرَّسُولَ وَلَا تُبَدِّلُوا
أَعْمَالَكُمْ ﴿۳۳﴾

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدَّوْا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ ثُمَّ مَاتُوا وَهُمْ
كُفَّارًا فَلَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُمْ ﴿۳۴﴾

60. పైగా వారే తమ స్వయానికి నష్టం చేకూర్చుకున్న వారవుతారు.

61. ఎందుకంటే విశ్వాసం (ఈమాన్) లేని సత్కర్మకు దైవసన్నిధిలో ఎలాంటి విలువా ఉండదు. విశ్వాసం, చిత్తశుద్ధి - ఈ రెండూ ఉన్నప్పుడే ఏ సదాచరణ అయినా పుణ్యఫలానికి నోచుకుంటుంది.

62. అంటే - కపటుల మాదిరిగా, ధర్మభ్రష్టుల మాదిరిగా కాపట్యానికి, ధర్మభ్రష్టులకు లోనై మీరు చేసుకున్న కర్మలను సర్వనాశనం చేసుకోకండి. జీవితాంతం ఇస్లాం ధర్మంపై స్థిరంగా ఉండాలన్న ఆజ్ఞ ఈ వాక్యంలో ఇమిడి ఉంది. పెద్ద పెద్ద పాప కార్యాలు, సిగ్గుమాలిన పనులు కూడా సత్కర్మల వినాశానికి కారణభూతం అవుతాయని మరికొందరన్నారు. అందుకే విశ్వాసుల గుణగణాలలో ఒక గుణం ఏమిటంటే వారు పెద్దపెద్ద పాపకార్యాలకు, నీతిబాహ్యమైన పనులకు దూరంగా ఉంటారు (సజ్మీ సూరా : 32). ఈ విధంగా చెడు పనులకు, నీతిబాహ్యమైన చేష్టలకు దూరంగా ఉండాలని ఇందులో పరోక్షంగా చెప్పబడింది. ఈ ఆయతు ద్వారా అవగతమయ్యే ఇంకో ముఖ్య విషయం ఏమిటంటే ఒక ఆచరణ పైకి ఎంత ఉత్తమంగా కనిపిస్తున్నప్పటికీ అది అల్లాహ్ మరియు ఆయన ప్రవక్త (స) విధేయతా పరిధికి అవతల ఉంటే అది వృధా అయిపోతుంది.

35 కాబట్టి మీరు ధైర్యం కోల్పోయి సంధి కోసం వారిని పిలవకండి. నిజానికి మీదే పైచేయి అవుతుంది. ⁶³ అల్లాహ్ మీకు అండగా ఉన్నాడు. ⁶⁴ ఆయన మీ కర్మలను వృధా చేయటమనేది జరగదు. ⁶⁵

36 నిజానికి ఈ ప్రాపంచిక జీవితం ఓ ఆట, కాలక్షేపం మాత్రమే. ⁶⁶ మీరు గనక విశ్వసించి, భయభక్తుల వైఖరిని అవలంబించినట్లయితే అల్లాహ్ మీ పుణ్యఫలం మీకిస్తాడు. ఆయన మీ నుండి మీ సొమ్ముల్ని అడగదు. ⁶⁷

فَلَا تَهَيَّأُوا دُعَاؤًا إِلَى السَّلَامِ وَأَنْتُمْ الْإِعْلَانُ لِلَّهِ وَاللَّهُ
مَعَكُمْ وَلَنْ يَهْزِمَكُمْ أَعْمَالُكُمْ ﴿٣٥﴾

إِنَّمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا لُحُوبٌ وَلَكُمْ فِيهَا وَإِنْ تَوَلَّوْا تَوَلَّوْا بِرُءُوسِكُمْ
أَجْرُكُمْ وَلَا يَسْأَلُكُمْ أَمْوَالَكُمْ ﴿٣٦﴾

63. మీరు సంఖ్యాపరంగా, బలపరాక్రమాల రీత్యా శత్రువుపై పైచేయిగా ఉన్నప్పుడు శత్రువుకు జడుసుకుని సంధికోసం తాపత్రయపడకండి. పైగా దైవధర్మ ఉన్నతి కోసం మీ పరాక్రమాన్ని ప్రదర్శించండి. ఆధిక్యంలో ఉండి కూడా అవిశ్వాసులతో సంధిచేసుకోవటమంటే అధర్మ పరివ్యాప్తికి పరోక్షంగా తోడ్పడటమే. ఇది మహాపరాధం. అంతమాత్రాన అవిశ్వాసులతో సంధికి బొత్తిగా ఆస్కారమే లేదని కూడా దీని భావం కాదు. ఉంది. కాని సర్వావస్థల్లో లేదు. సంఖ్యాపరంగా ముస్లింలు తక్కువగా ఉన్నప్పుడు, ఒనరులు పరిమితంగా ఉన్నప్పుడు యుద్ధంకన్నా సంధి మిన్న. అలాంటి పరిస్థితులను బేరీజు వేసుకుని సమయస్ఫూర్తితో మసలుకోవటం విజ్ఞతకు తారాణం. మహాప్రవక్త ముహమ్మద్ (సఅసం) సయితం మక్కా అవిశ్వాసులతో పదేళ్ళ నిర్యుద్ధసంధి చేసుకోవటం గమనార్హం.

64. దేవుని అండదండలు ముస్లింల పక్షాన ఉన్నాయన్న శుభవార్త ఇందులో అంతర్లీనమై ఉంది. అల్లాహ్ అండదండలు లభించిన వారిని ఓడించటం ఎవరితరం?

65. పైగా ఆయన వారికి సంపూర్ణ ప్రతిఫలం ఒసగుతాడు. అందులో ఏ లోటూ చేయదు.

66. అదొక వెలుగు నీడల సయ్యాట. ఇక్కడ ఏ వస్తువూ స్థిరమైనది కాదు. ఆధారపడదగ్గదీ కాదు.

67. ఆయనకు మీ సిరిసంపదల అవసరం ఎంతమాత్రం లేదు. ఆయన ఖుద్దుగా సంపన్నుడు, నిరపేక్షాపరుడు. అందుకే ఆయన మీ సంపదనంతటివీ మీ నుంచి అడగలేదు. అందులోని అత్యల్ప భాగాన్ని మాత్రమే (రెండున్నర శాతం) జకాత్ రూపేణా కోరుతున్నాడు. అదీ నెల నెలా కాదు. ఏడాదికి ఒకసారి మాత్రమే! అదీ తన కోసం కాదు. మీ ఆత్మీయుల, మీ తోటి సోదరుల అక్కరలు తీర్చటానికే! అంతే

37 ఒకవేళ ఆయన మీనుండి మీ సొమ్మును అడిగితే, ఇవ్వమని మరీ గట్టిగా అడిగితే మీరు పిసినారులుగా ప్రవర్తిస్తారు. మరి ఆయన మీ కాపట్యాన్ని బట్టబయలు చేస్తాడు. ⁶⁸

38 ఇదిగో! అల్లాహ్ మార్గంలో ఖర్చు చేయడని పిలిచినపుడు ⁶⁹ మీలో కొందరు పిసినారులుగా వ్యవహరిస్తున్నారు. ఎవడయితే పిసినారితనం వహిస్తున్నాడో అతను తన పట్లనే పిసినారితనం వహిస్తున్నాడు. ⁷⁰ అల్లాహ్ సంపన్నుడు (అక్కర లేనివాడు). మీరేమో పేదలు (ఆయనపై ఆధారపడినవారు). ⁷¹ ఒకవేళ

إِنْ يَسْئَلْكُمْ مَا فِي بَيْتِكُمْ فَأَعْزَمُوا وَخُذُوا مِنْكُمْ مِمَّا كَرِهْتُمْ

مَا أَنْتُمْ هَؤُلَاءِ إِذْ تُدْعَوْنَ لِلْفَيْءِ أَنْ تَسْئَلُوا اللَّهَ فِيمَا كَرِهْتُمْ
يَسْئَلُ وَمَنْ يَسْئَلْ فَإِنَّمَا يَسْئَلُ عَنِ نَفْسِهِ وَاللَّهُ الْعَزِيزُ

గాని ఆయన మీ ధనంతో తన బొక్కసాన్ని నింపుకోవటం లేదు, మీ నుండి వసూలు చేసిన ధనాన్ని విశ్వవ్యవస్థ నడపటానికి ఖర్చుపెట్టడం లేదు.

68. అవసరానికి మించిన సొమ్ము గనక మీనుంచి కోరబడితే - ఎలాగైనా ఇవ్వాలిందేనని కాస్తంత గట్టిగా దబాయించి అడిగితే - మీరు లోభత్వం చూపేవారు. ఇస్లాంకు వ్యతిరేకంగా తిరుగుబాటును కూడా చేసి ఉండేవారు. “ఇదేమి జీవన వ్యవస్థ బాబూ, మేము సంపాదించింది కాస్తా లాక్కుంటుంది!” అని వుండేవారు.

69. అంటే - కొంతసొమ్మును జకాత్గా చెల్లించి, మరికొంత సొమ్మును దైవమార్గంలో ఖర్చుపెట్టమని కోరినప్పుడు...

70. అంటే - లోభిగా మారి దైవమార్గంలో ఖర్చుపెట్టడం వల్ల లభించే పుణ్యానికి దూరం అవుతున్నాడు.

71. దైవమార్గంలో ఖర్చుపెట్టేందుకు ఆయన మిమ్మల్ని ప్రోత్సహిస్తున్నాడంటే ఆయన దగ్గర ధనం లేక కాదు. ఆయన గొప్ప సంపన్నుడు. ఆయనకు మీ ధనధాన్యాల అవసరం ఏమీ లేదు. కాకపోతే మీ మేలును కోరి ఆయన మీకు ఇలా ఆదేశిస్తున్నాడు. ఎందుకంటే ఈ ‘దానం’ ద్వారా మీ ఆత్మలు పరిశుద్ధమవుతాయి. దాంతోపాటు సమాజంలోని అగత్యపరుల అవసరాలు తీర్తాయి. సామాజిక సమస్యలు పరిష్కృతం అవుతాయి. తద్వారా మీరు శత్రువును జయించగలుగుతారు. ఎట్టి పరిస్థితిలోనైనా మీరు అల్లాహ్ దయపై ఆధారపడి ఉన్నారే తప్ప ఆయన మీపై ఆధారపడిలేదని తెలుసుకోండి.

మీరు గనక మరలిపోతే⁷² ఆయన మీ బదులు - మీ స్థానంలో - మరోజాతి వారిని తీసుకువస్తాడు. మరి వారు మీలాంటి వారై ఉండరు.⁷³

وَأَنْتُمْ الْفُقَرَاءُ وَإِنَّ تَوَلَّوْا يَتَبَدَّلِ قَوْمًا غَيْرَكُمْ
لَا يَكُونُوا أَمْثَالِكُمْ ﴿٧٣﴾

72. అంటే - మీరు గనక ఇస్లాం పట్ల విముఖులై అవిశ్వాసులై పోయినట్లయితే....

73. అంటే - దైవవిధేయతలోనూ, దైవప్రవక్త మాట వినటంలోనూ వారు మీకన్నా ముందంజలో ఉంటారు. దైవమార్గంలో నిస్సంకోచంగా ఖర్చుపెట్టేవారై ఉంటారు. ఇంతకీ వారెవరు? అని దైవప్రవక్త (స)ను అడగ్గా, ఆయన (స) హజ్రత్ సలమాన్ ఫార్సీ (రజి) భుజంపై చెయ్యిపెట్టి, ఇలా అన్నారు : “వారు ఈయన, ఈయన జాతివారు. ఎవరి అధీనంలో నా ప్రాణముందో ఆయన సాక్షి! ఒకవేళ ‘విశ్వాసం’ నక్షత్రానికి వ్రేలాడుతున్నారే దాన్ని పారసీకుల్లోని కొందరు వ్యక్తులు సాధిస్తారు.” (తిర్మిజీ, అల్బానీ గారు కూడా ఈ హదీసుని తన ‘సహీచ్’ గ్రంథంలో పేర్కొన్నారు).

